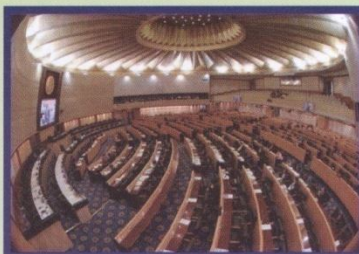

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๖/๒๕๕๗
วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

อ.พ. ๔๔/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” อันเป็นชื่อเดิมที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ เพื่อถวายเป็นพระเกียรติยศในโอกาส ๑๒๐ ปี พระบรมราชสมภพ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาและการบริหารงานวิชาการของราชบัณฑิตยสภา ให้แพร่หลายแก่วงวิชาการของประเทศและประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ประกอบกับให้มีการจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้รายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการให้บริการทางด้านวิชาการและการจัดการศึกษา อบรมสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... มีเนื้อหารวมทั้งสิ้น ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมจำนวน ๔๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป

๑. กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภาเป็นสถานที่บำรุงสรรพวิชาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้า และวิจัย เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการทางวิชาการให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศ และประชาชน (ร่างมาตรา ๖)

๒. กำหนดให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๗)

๓. กำหนดให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชา แล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์และสถาบันทางวิชาการอื่นๆ ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี จัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น และสาขาวิชาต่างๆ ให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชนและประชาชน ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่างๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วิชาการภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยและงานวิชาการอื่นๆ กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทย มิให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่เสื่อม จัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๘)

๔. กำหนดให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสภาออกเป็นสำนักธรรมศาสตร์ และการเมือง สำนักวิทยาศาสตร์ และสำนักศิลปกรรม (ร่างมาตรา ๙)

๕. กำหนดให้การกำหนดประเภทวิชาในแต่ละสำนัก และการแบ่งประเภทวิชา ออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา โดยข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาให้ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

หมวด ๒ สมาชิก

๑. กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภาประกอบด้วยสมาชิก ๓ ประเภท คือ ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๑๒)

๒. ภาคีสมาชิกจะต้องมีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด และได้สมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่ง และสำนักนั้นได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิกแล้ว (ร่างมาตรา ๑๓ ร่างมาตรา ๑๔ และร่างมาตรา ๑๕)

๓. ราชบัณฑิต ได้แก่ ภาคีสมาชิกซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาโดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๑๗)

๔. ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา และได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์โดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๑๘)

๕. กำหนดสิทธิและประโยชน์ของสมาชิกราชบัณฑิตยสภา ดังต่อไปนี้ (ร่างมาตรา ๒๐)

(๑) ภาคีสมาชิก มีสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์สิทธิประโยชน์อื่นและระดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา และเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายในการประชุมสำนักหรือการประชุมราชบัณฑิตยสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ราชบัณฑิต มีสิทธิที่จะได้รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์ และสิทธิประโยชน์อื่นและระดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มีสิทธิระดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา และได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี รวมทั้งเข้าร่วมประชุมในการประชุมราชบัณฑิตยสภาในฐานะที่ปรึกษา

๖. กำหนดให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาขึ้นเพื่อสะสมทุน และใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา โดยมีที่มาของรายได้จากเงินค่าธรรมเนียมสมาชิก บรรดารายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการ เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษา อบรมและพัฒนาทางวิชาการ รายรับจากการจัดกิจกรรม หรือการจัดบริการของกองทุนสวัสดิการ เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้ รายได้อื่น และดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนฯ โดยรายได้ของกองทุนสวัสดิการสมาชิก ราชบัณฑิตยสภา ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกำหนดให้การบริจาคให้แก่กองทุนสวัสดิการสมาชิก ราชบัณฑิตยสภาได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ (ร่างมาตรา ๒๑)

หมวด ๓ ราชบัณฑิตยสภา

๑. กำหนดให้มีราชบัณฑิตยสภา ประกอบด้วย นายกราชบัณฑิตยสภาซึ่งมาจากการเลือกของราชบัณฑิตเป็นนายกสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภาซึ่งมาจากการเลือกของราชบัณฑิตจำนวนสองคนเป็นอุปนายกสภา และราชบัณฑิตทุกคนเป็นกรรมการสภา ให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นเลขานุการสภา และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา (ร่างมาตรา ๒๔)

๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกราชบัณฑิตยสภา และอำนาจหน้าที่ของอุปนายกราชบัณฑิตยสภา เกี่ยวกับการดำเนินการในงานของราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ (ร่างมาตรา ๒๖ ร่างมาตรา ๒๗ และร่างมาตรา ๒๘)

๓. กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายในการดำเนินงานด้านวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนักและการแบ่งวิชา แต่ละประเภทออกเป็นสาขาวิชาต่างๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของราชบัณฑิตยสภา เลือกนายกราชบัณฑิตยสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภา

รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการเสนอแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของราชบัณฑิตยสภา ตามที่นายกรัฐมนตรีกราบบังคมทูลขอ ออกจากข้อบังคับว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการและข้อบังคับอื่น (ร่างมาตรา ๓๑)

๔. กำหนดให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ประจำสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๖)

๕. กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และให้มีอำนาจหน้าที่ เชื่อมประสานให้มีการปฏิบัติตามทิศทางและนโยบายที่ราชบัณฑิตยสภา กำหนด ให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางวิชาการและบริหารแก่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา กลับกรองเรื่องที่ราชบัณฑิตเสนอให้นำเข้าพิจารณาในราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชบัณฑิตยสภามอบหมาย (ร่างมาตรา ๓๗)

๖. กำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสภา นายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และให้มีรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้ช่วยสั่ง และปฏิบัติราชการด้วย (ร่างมาตรา ๓๘)

บทเฉพาะกาล

๑. กำหนดให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๙)

๒. กำหนดให้คณะกรรมการต่างๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๐)

๓. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายราชบัณฑิตยสถาน อุปนายราชบัณฑิตยสถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากราชการ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๔๑)

๔. กำหนดให้ระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๒)

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

๑. เนื่องจากราชบัณฑิตยสภามีฐานะเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น ในการปฏิบัติการด้านการเงินการคลัง ราชบัณฑิตยสภาจึงต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด ประกอบกับการใช้จ่ายจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินรายได้ดังกล่าว ตลอดจนการควบคุมให้การใช้จ่ายเงินรายได้ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับกรอบวินัยการเงินการคลังด้วย การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของราชบัณฑิตยสภาไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จึงเป็นกรณีที่ไม่เหมาะสม

๒. โดยที่สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและได้กำหนดให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี การที่กำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภารับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสภา นายกราชบัณฑิตยสภา และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา อาจไม่สอดคล้องกับสถานะของราชบัณฑิตยสภาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้

๓. ความใน มาตรา ๒๖ แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้บัญญัติให้นายกราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจหน้าที่ตาม (๓) แต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕ นั้น เมื่อได้พิจารณาเนื้อความของร่างมาตรา ๓๕ ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๓๕ การประชุมสำนักให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

ในการประชุมสำนักแต่ละสำนัก ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกมีหน้าที่เข้าประชุม และมีหน้าที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่ตนค้นคว้าได้ต่อสำนักตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา”

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องคณะกรรมการ
แต่ประการใด กรณีน่าจะเป็นการบัญญัติเลขมาตราผิด บทบัญญัติที่ถูกต้องคือมาตรา ๓๖
ซึ่งบัญญัติว่า

“มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
ประจำสาขาวิชาต่างๆ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกราชบัณฑิตยสภาเพื่อดำเนิน
กิจการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๖) และ (๗)

นอกจากคณะกรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง นายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจ
แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น เพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา

ให้กรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่งและกรรมการอื่นตามวรรคสองได้รับ
ค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด”

ดังนั้น ความใน (๓) ของมาตรา ๒๖ ควรแก้ไขเป็น ดังนี้

“(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๓๖”

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ งานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตุลาคม ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนัท ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวค์จิตต์ ไตรเทพพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นางจินดา ศรีเพ็งแก้ว นิติกรชำนาญการ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์ วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกานต์ น้อยนวม เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวกาญจนา พาลติหลุด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๙๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายฯ วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ	
ของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.	
- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย	- ๑ -
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติ ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.	- ๔ -
- ประวัติราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี.....	- ๑๑ -
- สรุปผลการประชุมสภาราชบัณฑิตยสถาน ชั้นรับฟังความคิดเห็น ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร	- ๑๔ -
ภาคผนวก	
: พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔	(๑)
: ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๑๑)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ.	(๒๓)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” อันเป็นชื่อเดิมที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ เพื่อถวายเป็นพระเกียรติยศในโอกาส ๑๒๐ ปี พระบรมราชสมภพ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาและการบริหารงานวิชาการของราชบัณฑิตยสภา ให้แพร่หลายแก่วงวิชาการของประเทศและประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ประกอบกับให้มีการจัดตั้ง กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้รายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการให้บริการทางด้านวิชาการ และการจัดการศึกษาอบรมสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ราชบัณฑิตยสภา โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงาน วิชาการมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....”

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

(ลงนามโดย... เป็นผู้เสนอ)

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

๔. วันใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทยกเลิกกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

๖. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

- กำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดให้สภาราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

๗.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

- กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภาเป็นสถานที่บำรุงสรรพวิชาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้า และวิจัย เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการทางวิชาการให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้ราชบัณฑิตยสภาเป็นสถานที่บำรุงสรรพวิชาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้า และวิจัย เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการทางวิชาการให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศ และประชาชน

- กำหนดให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชา แล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน

(๒) ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์ และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี

(๔) จัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น และสาขาวิชาตามมาตรา ๑๐ และให้ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตร สัมฤทธิ์บัตร และวุฒิบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

(๕) ให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชน และประชาชน

(๖) ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วิชาการ ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยและงานวิชาการอื่น ๆ

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทย มิให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่เสื่อม การส่งเสริมภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น

(๘) จัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา ทั้งนี้ ตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสภาออกเป็นสำนัก ธรรมศาสตร์และการเมือง สำนักวิทยาศาสตร์ และสำนักศิลปกรรม (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสภาออกเป็นสำนัก ดังนี้

(๑) สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

(๒) สำนักวิทยาศาสตร์

(๓) สำนักศิลปกรรม

การจัดตั้งสำนักขึ้นใหม่ การยุบ การรวม หรือการแยกสำนัก ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

- กำหนดให้การกำหนดประเภทวิชาในแต่ละสำนัก และการแบ่งประเภทวิชา ออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา(ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ การกำหนดประเภทวิชาในแต่ละสำนัก และการแบ่งประเภทวิชา ออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้ข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗.๒ หมวด ๒ สมาชิก

- กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภามีสมาชิก ๓ ประเภท คือ ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ราชบัณฑิตยสภา มีสมาชิก ๓ ประเภท คือ

- (๑) ภาคีสมาชิก
- (๒) ราชบัณฑิต
- (๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

- กำหนดให้ภาคีสมาชิกได้แก่บุคคลผู้มีคุณสมบัติและมีคุณวุฒิตามที่กำหนดไว้ ซึ่งสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่งตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา และสำนักนั้น ได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิกแล้ว (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ภาคีสมาชิก ได้แก่ บุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และมีคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๕ ซึ่งสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่งตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา และสำนักนั้นได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิกแล้ว

- กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิก (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

- กำหนดให้ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ราชบัณฑิตยสภาและได้ใช้คุณวุฒิแสดงความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณวุฒิเป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยรับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า

ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาและได้ใช้คุณวุฒิแสดงความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานจนมีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ในวิชาการ ศิลปะ หรือวิชาชีพ

(๒) ได้คิดค้นใหม่หรือคิดแก้ไขให้ดีขึ้นซึ่งสิ่งประดิษฐ์ กรรมวิธี หรือหลักวิชาการซึ่งราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าเป็นประโยชน์เป็นที่ประจักษ์

(๓) ได้แต่งหรือแปลหนังสือซึ่งราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าดีถึงขนาดและหนังสือนั้นได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว

- กำหนดให้การกำหนดจำนวนภาคีสมาชิกซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครและวิธีการรับบุคคลเป็นภาคีสมาชิก ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ การกำหนดจำนวนภาคีสมาชิกซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก หลักเกณฑ์และวิธีการสมัครและวิธีการรับบุคคลเป็นภาคีสมาชิก ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้ราชบัณฑิตได้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ราชบัณฑิต ได้แก่ ภาคีสมาชิกซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ราชบัณฑิตยสภาโดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้การกำหนดจำนวนราชบัณฑิตซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก การตั้งตำแหน่งราชบัณฑิตขึ้นใหม่ การตั้งราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ว่าง รวมทั้งการเลือกภาคีสมาชิกเพื่อแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ตั้งขึ้นใหม่หรือในตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา(ร่างมาตรา ๑๘)

มาตรา ๑๘ การกำหนดจำนวนราชบัณฑิตซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก การตั้งตำแหน่งราชบัณฑิตขึ้นใหม่ การตั้งราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ว่าง รวมทั้งการเลือกภาคีสมาชิกเพื่อแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ตั้งขึ้นใหม่หรือในตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ได้แก่บุคคลตามที่กำหนดไว้ (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเพณีวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา และได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ โดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดสิทธิและประโยชน์ของสมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ให้สมาชิกราชบัณฑิตยสภามีสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคีสมาชิก

(ก) รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ค) เข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายในการประชุมสำนักหรือการประชุมราชบัณฑิตยสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ราชบัณฑิต

(ก) รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ค) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

(ก) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(ค) เข้าร่วมประชุมในการประชุมราชบัณฑิตยสภาในฐานะที่ปรึกษา

- กำหนดให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาขึ้นเพื่อสะสมทุน และใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ ให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาขึ้นเพื่อสะสมทุน และใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา โดยอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินค่าธรรมเนียมสมาชิกตามอัตราและระยะเวลาจ่ายที่ราชบัณฑิตยสภา กำหนด

(๒) รายได้ตามวรรค ๓๑ วรรคสอง ตามจำนวนที่ราชบัณฑิตยสภา กำหนดให้ส่งเข้ากองทุน

(๓) รายรับจากการจัดกิจกรรม หรือการบริหารของกองทุนสวัสดิการ

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๕) เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

(๖) รายได้อื่น

(๗) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

รายได้ของกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่ง กระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้การบริจาคให้กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาได้รับยกเว้น ภาษีเงินได้ เช่นเดียวกับการบริจาคให้แก่กองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ

การบริหาร การเงิน การบัญชีและการตรวจสอบของกองทุนสวัสดิการ สมาชิกราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ สมาชิกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๓)

หรือ (๔)

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ที่ประชุมราชบัณฑิตยสถานมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนราชบัณฑิตที่มาประชุม ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ขาดประชุมสำนักที่ตนเป็นภาคีสมาชิกหรือราชบัณฑิตเป็นเวลาติดต่อกันเกินหกเดือนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ข) มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ราชบัณฑิตพ้นจากตำแหน่ง ให้นายกราชบัณฑิตยสถานรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบทูลให้ทรงทราบ

- กำหนดให้ราชบัณฑิตที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ เพราะเหตุชรา พิกัด หรือทุพพลภาพ และราชบัณฑิตที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็น คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ซึ่งสำนักที่ราชบัณฑิตผู้นั้นประจำอยู่มีมติว่า อยู่ในฐานะที่ควรอนุเคราะห์ ให้มีสิทธิได้รับเงินอุปการะพิเศษตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ราชบัณฑิตที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ เพราะเหตุชรา พิกัด หรือทุพพลภาพ และราชบัณฑิตที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็น คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ซึ่งสำนักที่ราชบัณฑิตผู้นั้นประจำอยู่มีมติว่า อยู่ในฐานะที่ควรอนุเคราะห์ ให้มีสิทธิได้รับเงินอุปการะพิเศษตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน

หมวด ๓ ราชบัณฑิตยสถาน

- กำหนดให้มีราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาขึ้นในสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน เรียกว่า “ราชบัณฑิตยสถาน” ประกอบด้วย

(๑) นายกราชบัณฑิตยสถานตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นนายกสภา

(๒) อุปนายกราชบัณฑิตยสถานสองคน ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นอุปนายกสภา

(๓) ราชบัณฑิตทุกคน เป็นกรรมการสภา

ให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นเลขานุการสภา และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา

- กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภาประชุมเลือกราชบัณฑิตเพื่อแต่งตั้งเป็นนายก
ราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่ง และเป็นอุปนายกราชบัณฑิตยสภาสองคน (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ ให้ราชบัณฑิตยสภาประชุมเลือกราชบัณฑิตเพื่อแต่งตั้งเป็นนายก
ราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่ง และเป็นอุปนายกราชบัณฑิตยสภาสองคน แล้วเสนอชื่อไปยัง
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเลือกนายกราชบัณฑิตยสภา และอุปนายก
ราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ นายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนของราชบัณฑิตยสภาในการดำเนินงานตามมาตรา ๘ (๒) และ (๓)

(๒) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชบัณฑิตยสภาทางด้านวิชาการให้เป็นไป
ตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของราชบัณฑิตยสภา

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของอุปนายกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ อุปนายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกราชบัณฑิตยสภาตามที่นายกราชบัณฑิตยสภา
มอบหมาย

(๒) เป็นผู้รักษาการแทนนายกราชบัณฑิตยสภา ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
นายกราชบัณฑิตยสภา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของนายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายก
ราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภา มีวาระ
การดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระ
ติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้นายกราชบัณฑิตยสภา หรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาซึ่งพ้นจากตำแหน่งคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่านายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภา แล้วแต่กรณี ซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

- กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระของนายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘ นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออกจากตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสภา หรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภา
- (๒) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๒๒

- กำหนดให้ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของนายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่เลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับเลือกให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของนายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่เลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับเลือกให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ ราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางนโยบายในการดำเนินงานด้านวิชาการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

(๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนักและการแบ่งวิชาแต่ละประเภทออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของราชบัณฑิตยสภา

(๕) เลือกนายกราชบัณฑิตยสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการเสนอแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

(๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของราชบัณฑิตยสภาตามที่นายกราชบัณฑิตยสภาเสนอ

(๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ และข้อบังคับอื่น

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา บรรดารายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการให้นำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๗ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

- กำหนดให้การประชุมราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้มีการประชุมราชบัณฑิตยสภาอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อปรึกษา พิจารณา และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ การประชุมราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา ให้มีการประชุมราชบัณฑิตยสภาอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อปรึกษา พิจารณา และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดให้ราชบัณฑิตแต่ละสำนักประชุมกันเลือกราชบัณฑิตในสำนักของตนเป็นประธานสำนักคนหนึ่ง และเป็นเลขานุการสำนักคนหนึ่ง แล้วให้นายกราชบัณฑิตยสภาเสนอชื่อไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งโดยประกาศราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ให้ราชบัณฑิตแต่ละสำนักประชุมกันเลือกราชบัณฑิตในสำนักของตนเป็นประธานสำนักคนหนึ่ง และเป็นเลขานุการสำนักคนหนึ่ง แล้วให้นายกราชบัณฑิตยสภาเสนอชื่อไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งโดยประกาศราชบัณฑิตยสภา

หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกประธานสำนักและเลขานุการสำนัก ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง และเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของประธาน
สำนักและเลขานุการสำนัก (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ ประธานสำนักและเลขานุการสำนักมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ
สองปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้นำความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับ
กับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสำนักและเลขานุการสำนักด้วย
โดยอนุโลม

- กำหนดให้การประชุมสำนักให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา
และในการประชุมสำนักแต่ละสำนัก ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกมีหน้าที่เข้าประชุมและมีหน้าที่
เสนอเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่ตนค้นคว้าได้ต่อสำนักตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ การประชุมสำนักให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

ในการประชุมสำนักแต่ละสำนัก ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกมีหน้าที่เข้าประชุม
และมีหน้าที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่ตนค้นคว้าได้ต่อสำนักตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาประจำ
สาขาวิชาต่าง ๆ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกราชบัณฑิตยสภาเพื่อดำเนิน
กิจการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๖)
และ (๗) และนอกจากคณะกรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง นายกราชบัณฑิตยสภา
มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น เพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา
(ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาประจำ
สาขาวิชาต่าง ๆ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกราชบัณฑิตยสภาเพื่อดำเนินกิจการ
ตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๖) และ (๗)

นอกจากคณะกรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง นายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจ
แต่งตั้งคณะกรรมการอื่น เพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา

ให้กรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่งและกรรมการอื่นตามวรรคสอง
ได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

- กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นประธานกรรมการ
- (๒) อุปนายกราชบัณฑิตยสภา เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ประธานสำนักและเลขานุการสำนักทุกสำนัก เป็นกรรมการ
- (๔) กรรมการซึ่งราชบัณฑิตยสภาแต่งตั้งจากราชบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย และมีได้เป็น กรรมการตาม (๓) จำนวนสามคน

(๕) เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เชื่อมประสานให้มีการปฏิบัติตามทิศทางและนโยบายที่ราชบัณฑิตยสภา กำหนด

(๒) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางวิชาการและบริหารแก่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

(๓) กลับกรองเรื่องที่ราชบัณฑิตเสนอก่อนนำเข้าพิจารณาในราชบัณฑิตยสภา

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชบัณฑิตยสภา มอบหมาย

การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง (๔) การดำเนินงาน และการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

- กำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม นโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสภา นายกราชบัณฑิตยสภา และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ให้มีเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตาม นโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสภา นายกราชบัณฑิตยสภา

และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และให้มีรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภา เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วย

ให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาและรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

๘. บทเฉพาะกาล

- กำหนดให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดให้คณะกรรมการต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสถาน อุปนายก ราชบัณฑิตยสถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากราชการ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสถาน อุปนายกฯรัฐมนตรีสถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คงดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีสถาน อุปนายกฯรัฐมนตรีสถาน ประธานสำนัก และเลขานุการสำนัก ตามพระราชบัญญัติต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสถานซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสถานตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสถานซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสถานตามพระราชบัญญัตินี้

- กำหนดให้ระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติ นายกรัฐมนตรีสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ บรรดาระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติ นายกรัฐมนตรีสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย

ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

ส่วนราชการผู้เสนอ

ราชบัณฑิตยสถาน

ความเป็นมา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานและการบริหารงานวิชาการของราชบัณฑิตยสถานให้แพร่หลายแก่วงวิชาการของประเทศและประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้การบริหารงานวิชาการดังกล่าวมีความเป็นอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับลักษณะขององค์การปราชญ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

เพื่อปรับปรุงภารกิจด้านการบริการวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากการให้บริการของราชบัณฑิตยสถานในปัจจุบัน ยังตอบสนองต่อกลุ่มผู้รับบริการได้ไม่ทั่วถึงเพียงพอ และไม่สามารถรักษามาตรฐานระยะเวลาการให้บริการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยและต้องปฏิบัติภารกิจทั้งด้านการสร้างองค์ความรู้และการให้บริการทางวิชาการ จึงเห็นควรให้แยกงานทั้งสองด้านออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ทันเวลา

๑.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข

การปฏิบัติภารกิจด้านการสร้างองค์ความรู้และการให้บริการทางวิชาการไปพร้อม ๆ กัน ทำให้การดำเนินงานยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

๑.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจมีดังนี้

จัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษเพื่อให้มีความคล่องตัวในการให้บริการทางวิชาการแก่ประชาชน

๑.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน

ให้ออกชนดำเนินการในลักษณะที่คล้ายกัน

๑.๖ เหตุผลที่ทำให้เชื่อว่ามาตรการนี้จะสามารถแก้ไขปัญหา หรือข้อบกพร่องนั้นได้

เมื่อมีการแยกบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการสร้างองค์ความรู้และการบริการทางวิชาการออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ภาระงานของเจ้าหน้าที่ลดลง และทำให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะด้านเพิ่มขึ้น และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. ใครควรเป็นผู้ทำภารกิจ

องค์กรที่จะดำเนินการหรือปฏิบัติในเรื่องนี้ คือ หน่วยบริการรูปแบบพิเศษของราชบัณฑิตยสถานที่จะจัดตั้งขึ้น มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ และให้บริการทางวิชาการแก่ผู้สนใจทั่วไป

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

เป็นการแก้ไขพระราชบัญญัติเดิมให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน

๔. ความซ้ำซ้อนของกฎหมาย

จากการตรวจสอบความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่นพบว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ซ้ำซ้อนกับกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๕. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๕.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นได้สร้างภาระหน้าที่ใดให้เกิดขึ้นแก่บุคคลบ้าง

กฎหมายที่จะตราขึ้นนี้ไม่ได้สร้างภาระหน้าที่ให้แก่บุคคลใด ทั้งยังช่วยลดภาระของบุคลากรราชบัณฑิตยสถาน

๕.๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

-

๕.๓ การจำกัดนั้นได้จำกัดเท่าที่จำเป็นหรือไม่

-

๕.๔ ประชาชนและสังคมส่วนรวมจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง

ประชาชนจะได้รับการอบรมและพัฒนาทางวิชาการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และได้รับการบริการทางวิชาการที่สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๕.๕ บทบัญญัติในกฎหมายนั้นอยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติได้โดยไม่เกิดความยุ่งยากหรือภาระหน้าที่เกินสมควรหรือไม่

อยู่ในวิสัยที่ปฏิบัติได้โดยไม่เกิดความยุ่งยากหรือภาระหน้าที่เกินสมควร

๕.๖ เมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ภาระหน้าที่ที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับแล้ว คุ่มค่าหรือไม่

งบประมาณที่ต้องใช้ในช่วงของการจัดตั้งหน่วยบริการทางวิชาการรูปแบบพิเศษระยะแรกเท่านั้น หลังจากนั้นจะมีรายได้สำหรับใช้ในการดำเนินการ จาก ค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ และค่าบริการต่าง ๆ โดยประชาชนที่ขอรับบริการจะได้รับบริการที่มีคุณภาพและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๖. ความพร้อมของรัฐ

ราชบัณฑิตยสถานมีความพร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางการศึกษา เนื่องจากเป็นแหล่งรวบรวมผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับหลากหลายสาขาวิชา และมีฐานข้อมูลในการให้บริการทางวิชาการที่เพียงพอ

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ไม่มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติการกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันนี้

๘. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๘.๑ ความสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การทำงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ใน หลักประสิทธิภาพ กล่าวคือ พัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ และตอบสนองประโยชน์สูงสุดของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๘.๒ ระบบการตรวจสอบและคานอำนาจ และกระบวนการที่ทำให้เกิดความรวดเร็ว

ไม่ซ้ำซ้อน และมีประสิทธิภาพ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการรูปแบบพิเศษมุ่งเน้นการทำหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ จึงทำให้สามารถพัฒนาปรับปรุงงานของของราชบัณฑิตยสถานและให้บริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และทันเวลา

๙. อำนาจในการตราอนุบัญญัติ

ร่างกฎหมายฉบับนี้ยังไม่ได้กำหนดกรอบหรือมาตรการในการตราอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์การผ่านการประชุมสภาราชบัณฑิต การประชุมคณะกรรมการส่งเสริมกิจการราชบัณฑิตยสถาน และการประชุมผู้บริหารอยู่ในขั้นตอนรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์การทางเว็บไซต์ของราชบัณฑิตยสถาน

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๕

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๘๓๗ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๓ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่ราชบัณฑิตยสถานเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร. ไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน ก.พ. และสำนักงาน ก.พ.ร.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนราชบัณฑิตยสถาน เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ราชบัณฑิตยสถานเสนอ

๑.๑ ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน โดยกำหนดให้สามารถจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการแก่บุคลากรภาครัฐและภาคเอกชน และให้มีอำนาจให้วุฒิการศึกษาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งกำหนดให้มีอำนาจในการเก็บค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ และค่าบริการต่าง ๆ ในการให้บริการทางวิชาการของราชบัณฑิตยสถาน รวมทั้งให้มีอำนาจจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษเพื่อสนับสนุนภารกิจของราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ (๗) และเพิ่มมาตรา ๗ (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑))

๑.๒ กำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานอาจมีรายได้จากเงินค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ ค่าบริการ รายได้หลังหักรายจ่ายของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้ รวมทั้งรายได้และผลประโยชน์อื่น และกำหนดให้รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๗/๑)

๑.๓ ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของสภาราชบัณฑิตโดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอจัดตั้งและกำกับดูแลหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหาร การใช้จ่ายเงิน และพัสดุที่มาจากรายได้ของราชบัณฑิตยสถาน และให้มีอำนาจในการเลือกและเสนอแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานต่อนายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๙ (๔/๑) และ (๔/๒) และร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๙ (๕/๑))

๑.๔ กำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของราชบัณฑิตยสถานขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง)

๑.๕ กำหนดให้การเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี และการเสนอคำขอรับงบประมาณ การขอกำหนดตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการ ให้นายกราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ลงนามเสนอ (ร่างมาตรา ๑๐ เพิ่มมาตรา ๓๖/๑)

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงการคลัง เห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติ โดยมีข้อสังเกตในประเด็นเพิ่มเติมดังนี้

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติในการพิจารณาความเหมาะสมของการจัดตั้งการบริหารงานและการวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงาน ตลอดจนการจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าบริการของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ การที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติในเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ อำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและพัสดุในการบริหารรายได้ของราชบัณฑิตยสถานในการปฏิบัติงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ แตกต่างจากหลักเกณฑ์กลางตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว จะทำให้แนวทางปฏิบัติในเรื่องหน่วยบริการรูปแบบพิเศษของราชบัณฑิตยสถานไม่เป็นมาตรฐาน และไม่สอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ ที่มีหน่วยบริการรูปแบบพิเศษที่จะต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวเช่นกัน

(๒) การกำหนดให้รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของราชบัณฑิตยสถานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ตามร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๗/๑ วรรคสอง นั้น เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานมีฐานะเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง ดังนั้น ในการปฏิบัติด้านการเงินการคลัง ราชบัณฑิตยสถานจึงต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด โดยเมื่อราชบัณฑิตยสถานได้รับเงินรายได้ จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จึงเห็นควรตัดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวออก

๒.๒ สำนักงบประมาณ เห็นชอบในหลักการโดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า กรณีที่สภาราชบัณฑิตจะออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินรายได้ที่ไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความโปร่งใสในการใช้จ่ายเงินรายไดดังกล่าว และให้การใช้จ่ายเงินรายได้เป็นไปโดยสอดคล้องกับกรอบวินัยการเงินการคลังด้วย

๒.๓ สำนักงาน ก.พ. เห็นชอบในหลักการตามร่างพระราชบัญญัติ โดยมีข้อสังเกตในประเด็นดังต่อไปนี้

(๑) การจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยงานให้บริการภายในระบบราชการ มีลักษณะกึ่งอิสระ แต่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ถือเป็นส่วนหนึ่งของส่วนราชการต้นสังกัด เป็นการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดย ก.พ.ร. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอจัดตั้งและประเมินผลหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ เพื่อให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติแล้ว จึงเห็นควรให้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว

(๒) การเลือกและเสนอแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน ตามกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้ตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานซึ่งเป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมเป็นตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ซึ่ง ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงไว้แล้ว การกำหนดให้สภาราชบัณฑิตมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวจึงอาจไม่สอดคล้องกับแนวทางที่ ก.พ. กำหนด

(๓) การกำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกราชบัณฑิตยสถานนั้น แต่โดยที่ราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และได้กำหนดให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี การกำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกราชบัณฑิตยสถานอาจไม่สอดคล้องกับสถานะของราชบัณฑิตยสถานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

๒.๔ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอความเห็นดังนี้

(๑) การกำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาวิชาการ อาจไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งราชบัณฑิตยสถาน อีกทั้งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๖ (๔) ได้กำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ให้บริการทางวิชาการอยู่แล้ว

(๒) ในการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ราชบัณฑิตยสถานสามารถดำเนินการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษได้ โดยดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐ และหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว๑๐ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

๓. สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒)

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... แล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

(๑) อำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ โดยเพิ่ม (๗) (๘) (๙) และ (๑๐)) มีการแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้

(๑.๑) แก้ไข (๗) อำนาจในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการแก่บุคคลต่าง ๆ โดยกำหนดเพิ่มให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาราชบัณฑิต เพื่อให้สภาราชบัณฑิตสามารถกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาในการศึกษาอบรมรวมทั้งกำหนดระดับของวุฒิการศึกษาที่จะได้รับตามประเภทของการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และนำไปกำหนดเป็น (๓/๑) เพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(๑.๒) นำ (๘) อำนาจในการเก็บค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ และค่าบริการต่าง ๆ ในการให้บริการทางวิชาการ ไปกำหนดไว้ในมาตรา ๒๙ ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ของสภาราชบัณฑิต

(๑.๓) ตัด (๙) อำนาจในการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษออก เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานมีฐานะเป็นส่วนราชการและในปัจจุบันได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการจัดตั้ง รวมทั้งวิธีการบริหารหน่วยบริการรูปแบบพิเศษไว้เป็นการเฉพาะ ราชบัณฑิตยสถานจึงสามารถดำเนินการขอจัดตั้งได้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวได้อยู่แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอีกแต่อย่างใด

(๑.๔) นำ (๑๐) อำนาจในการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิก ไปกำหนดเป็น (๖/๑) และแก้ไขให้เป็นการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้ราชบัณฑิตยสถานสามารถจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นให้แก่ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ซึ่งเป็นสมาชิกราชบัณฑิตยสถานอีกประเภทหนึ่งด้วย มิใช่จัดให้แก่สมาชิกราชบัณฑิตยสถานประเภทราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกเท่านั้น (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๗ (๖/๑))

(๑.๕) ตัด (๑๑) อำนาจในการปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานออก เนื่องจากเมื่อได้มีการแก้ไขและจัดเรียงลำดับอนุมาตราใหม่แล้ว อำนาจหน้าที่ดังกล่าวจึงยังมีปรากฏในพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ตามเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมากำหนดเพิ่มอีก

(๒) แก้ไขเรื่องรายได้อื่นของราชบัณฑิตยสถาน (ร่างเดิมมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๗/๑) โดยตัด (๒) รายได้ของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษออก เพื่อให้สอดคล้องกับการตัดอำนาจในการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษออก ประกอบกับได้มีการกำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับรายได้ของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๐ อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดไว้เป็นการเฉพาะอีก และตัด (๓) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ และ (๔) รายได้และผลประโยชน์อื่นออก เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานมีฐานะเป็นส่วนราชการ เมื่อได้รับเงินหรือทรัพย์สินใด ๆ จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

สำหรับในส่วนของ (๑) รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ และค่าบริการต่าง ๆ และในวรรคสองที่กำหนดให้รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของราชบัณฑิตยสถานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณนั้น ได้นำไปกำหนดเป็นวรรคสองของมาตรา ๒๙

(๓) แก้ไขมาตรา ๒๔ อำนาจหน้าที่ของนายกราชบัณฑิตยสถาน โดยในร่างฯ ที่ราชบัณฑิตยสถานเสนอกำหนดให้แก้ไข (๒) เพื่อกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชบัณฑิตยสถานให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสภาราชบัณฑิต อันเป็นการใช้อำนาจในทางบริหารงานราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งจะไม่สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของนายกราชบัณฑิตยสถานที่ควรมีบทบาทในด้านวิชาการเป็นหลัก จึงไม่สมควรที่จะแก้ไขเพื่อกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ในทางบริหารด้วย และกำหนดให้มีการแก้ไข (๑) แทน เพื่อกำหนดเพิ่มให้นายกราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้แทนของราชบัณฑิตยสถานในการให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี (ตามมาตรา ๗ (๓)) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทของนายกราชบัณฑิตยสถานในการดำเนินการทางด้านวิชาการและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่นายกราชบัณฑิตยสถานจะเป็น

ผู้ลงนามในหนังสือแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๔ (๑))

(๔) แก้ไขมาตรา ๒๔ อำนาจหน้าที่ของสภाराชบัณฑิต โดยในร่างฯ ที่ราชบัณฑิตยสถานเสนอกำหนดให้เพิ่ม (๔/๑) อำนาจในการเสนอจัดตั้งและกำกับดูแลการบริหารหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ และ (๔/๒) อำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและพัสดุในการบริหารรายได้อื่น ๆ ของราชบัณฑิตยสถาน เมื่อได้มีการตัดหลักการเรื่องการจัดตั้งหน่วยบริการรูปแบบพิเศษในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานออกแล้ว รวมทั้งได้มีการตัดในเรื่องรายได้อื่นของราชบัณฑิตยสถานออก กรณีจึงไม่จำเป็นต้องมีการเพิ่มบทบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด และกำหนดให้เพิ่ม (๗) โดยกำหนดให้สภाराชบัณฑิตมีอำนาจออกข้อบังคับว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียม และค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ เพื่อกำหนดตัวผู้มีอำนาจกำหนดอัตราในเรื่องดังกล่าวให้เกิดความชัดเจนและให้สอดคล้องกับการกำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานเป็นสถาบันในทางวิชาการที่มีการกิจในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ และเพิ่ม (๘) เพื่อกำหนดรองรับให้สภाराชบัณฑิตมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภाराชบัณฑิต เพื่อกำหนดรองรับอำนาจหน้าที่ในกรณีอื่น ๆ ที่มีได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๒๔ (ร่างมาตรา ๖ เพิ่มมาตรา ๒๔ (๗) และ (๘))

(๕) นำร่างเดิมมาตรา ๗/๑ ใน (๑) รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าสมนาคุณ และค่าบริการต่าง ๆ และในวรรคสองที่กำหนดให้รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของราชบัณฑิตยสถานไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มากำหนดรวมกันโดยกำหนดให้รายได้ที่ได้รับจากการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียม และค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทำนองเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และกำหนดขอบเขตในการใช้จ่ายว่าจะต้องนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานตามมาตรา ๗ ซึ่งเป็นการดำเนินการในทางวิชาการเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับการที่มีการกำหนดเพิ่มภารกิจในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการให้กับราชบัณฑิตยสถานและให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและคล่องตัวโดยไม่จำเป็นต้องรอให้ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวเสียก่อน (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๔ วรรคสอง)

(๖) ตัดการกำหนดให้สภाराชบัณฑิตมีอำนาจหน้าที่ในการเลือกและเสนอแต่งตั้งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานต่อนายกรัฐมนตรีออก (ร่างเดิมมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๒๔ (๕/๑)) เนื่องจากตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบรรจุและแต่งตั้งไว้แล้ว อีกทั้งกฎ ก.พ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดประเภทตำแหน่งและระดับตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้ตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง ซึ่งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการคัดเลือกข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงไว้เป็นการเฉพาะ การกำหนดให้สภाराชบัณฑิตเป็นผู้มีอำนาจคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวย่อมไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ

(๗) เพิ่มการแก้ไขมาตรา ๓๕ โดยปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการราชบัณฑิตยสถาน โดยกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสถานเป็นประธานกรรมการ และกำหนดเพิ่มให้มีกรรมการซึ่งสภาราชบัณฑิตแต่งตั้งจากราชบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษา เสนอข้อแนะนำ ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานกิจการของราชบัณฑิตยสถานและสภาราชบัณฑิต เพื่อให้การดำเนินงานกิจการของราชบัณฑิตยสถานและสภาราชบัณฑิตสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมและคล่องตัว (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

(๘) แก้ไขมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง โดยตัดการกำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานรับผิดชอบการปฏิบัติราชการของราชบัณฑิตยสถานขึ้นตรงต่อนายกราชบัณฑิตยสถาน เนื่องจากราชบัณฑิตยสถานมีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม การกำหนดให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานรับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกราชบัณฑิตยสถานจึงไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมดังกล่าว รวมทั้งไม่สอดคล้องกับหลักการบริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง)

(๙) ตัดร่างเดิมมาตรา ๑๐ (เพิ่มมาตรา ๓๖/๑) ที่กำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ลงนามในการเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี การเสนอคำขอรับงบประมาณรายจ่ายประจำปี การขอกำหนดตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการออก เนื่องจากในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีนั้น พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ให้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานนั้นเป็นผู้ลงนามเสนอ รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณได้กำหนดให้ในการเสนองบประมาณเป็นอำนาจของรัฐมนตรีเจ้าสังกัด การกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ลงนามเสนอเรื่องดังกล่าว จึงไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมหลักการของร่างพระราชบัญญัติเพื่อให้นายกราชบัณฑิตยสถานมีบทบาทเฉพาะในด้านวิชาการเป็นหลักด้วย

นอกจากนี้ได้แก้ไขถ้อยคำในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติ และร่างพระราชบัญญัติให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. การเสนอร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อสภาผู้แทนราษฎร
คณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้พิจารณาและปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินี้ในสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานโดยกำหนดให้ราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจในการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นและสาขาวิชาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และความเชี่ยวชาญของราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ โดยเพิ่ม (๓/๑))

(๒) ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการราชบัณฑิตยสถานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

๕. ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ราชบัณฑิตยสถานเสนอเพิ่มเติม
ราชบัณฑิตยสถานได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔
เพิ่มเติมจากร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของ
คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) และคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีหลักการและสาระสำคัญดังนี้

(๑) เปลี่ยนชื่อ “สภาราชบัณฑิต” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” และเปลี่ยนชื่อ
“ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” และแก้ไขชื่อพระราชบัญญัติเป็นพระราชบัญญัติราช
บัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้สอดคล้องกัน

(๒) เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาโดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองการ
แปลเอกสารจากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ หรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย (ร่างมาตรา ๓
เพิ่มมาตรา ๗ (๓/๑))

(๓) จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งกำหนดสิทธิในการรับ
สวัสดิการจากกองทุนของสมาชิกราชบัณฑิตยสภา (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ (๑) (ก) และ (๒) (ก) และ
เพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

๕. คำสั่งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๗ มอบหมายให้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการวบรวมและกลั่นกรองร่างกฎหมายที่สมควรนำเสนอสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติเพื่อพิจารณา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒)
พิจารณา โดยมีผู้แทนราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ประกอบกับหลักการและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
ราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ราชบัณฑิตยสถานได้เสนอเพิ่มเติมแล้ว เห็นควรให้มีการเปลี่ยน
ชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” รวมทั้งเปลี่ยนชื่อพระราชบัญญัติตามข้อเสนอของ
ราชบัณฑิตยสถาน ให้เป็นชื่อเดิมตามที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่
๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ เพื่อถวายเป็นพระเกียรติยศในโอกาส ๑๒๐ ปี พระบรมราชสมภพ

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการแก้ไขชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา”
จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติต่างๆ ในพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ หลาย
มาตรา และต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมชื่อในส่วนของราชบัณฑิตยสถานที่เป็นส่วนราชการเป็นสำนักงาน
ราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งชื่อตำแหน่งของหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนชื่อดังกล่าว
คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) จึงเห็นควรให้ปรับปรุงพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔
โดยยังคงโครงสร้างเดิมของพระราชบัญญัติไว้ และตัดกรณีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา
ที่ให้มีอำนาจหน้าที่ในการรับรองการแปลเอกสารจากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ หรือ
ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยออก และเห็นควรให้นำร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....
เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๗

ประวัติราชบัณฑิตยสถาน
เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง
แต่อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี*

ประวัติความเป็นมา

ราชบัณฑิตยสถานเป็นหน่วยงานที่แยกมาจากราชบัณฑิตยสภาเดิม ซึ่งเป็นเป็นหน่วยงานที่ทำงานทั้งทางวิชาการและปฏิบัติการในด้านหนังสือตำราวรรณคดี โบราณคดีและประณีตศิลป์

ต่อมาหลังจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลได้เห็นว่า การจะทำนุบำรุงประเทศให้เจริญก้าวหน้าตามแบบอารยประเทศได้ ประเทศไทยจะต้องมีผู้ทรงความรู้ทัดเทียมกับประเทศที่มีความเจริญทางวิชาการ และจะต้องมีสถาบันที่เป็นแหล่งรวมนักวิชาการสาขาต่าง ๆ เพื่อจะได้ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์การปราชญ์ของนานาประเทศแล้วทำการค้นคว้า วิจัย จัดทำเป็นตำราออกเผยแพร่สู่ประชาชนและนักศึกษา รัฐบาลจึงได้ยกเลิกราชบัณฑิตยสภา แล้วตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ ๒ หน่วยงานคือ ราชบัณฑิตยสถาน และ กรมศิลปากร ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยราชบัณฑิตยสถานให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งถือเป็นวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน ราชบัณฑิตยสถานในสมัยนั้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลตามสมควรและให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ

ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ สภาผู้แทนราษฎรได้ตราพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๘๕ ขึ้นใช้แทนพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๖ โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เลือกราชบัณฑิตก่อนนำความกราบบังคมทูล และฐานะของราชบัณฑิตยสถานเปลี่ยนไปเป็นทบวงการเมือง อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๕ ในบางมาตรา โดยให้ที่ประชุมราชบัณฑิตเป็นผู้เลือกภาคีสมาชิกแล้วเสนอนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิต และฐานะของราชบัณฑิตยสถานเปลี่ยนเป็นหน่วยงานอิสระขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๘๕

ใน พ.ศ. ๒๔๙๕ ราชบัณฑิตยสถานยังคงเป็นหน่วยงานอิสระ แต่เปลี่ยนมาขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๐๑ ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

* ที่มา : เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน, ประวัติความเป็นมาของราชบัณฑิตยสถาน, สืบค้นเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗.

พ.ศ. ๒๕๑๕ มีสถานภาพเป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มีฐานะเป็นกรม และอยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้มีพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๘๕ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๘๗ พระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๑๐๔ ก เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ และใช้มาจนถึงทุกวันนี้

หน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน มีดังนี้

๑. ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชาแล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน

๒. ติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้ และประสานงานทางวิชาการกับองค์กรปราชญ์ และสถาบันทางวิชาการอื่นๆทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓. ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี

๔. ให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชนและประชาชน

๕. ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่างๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย และงานวิชาการอื่นๆ

๖. กำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทยมิให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่เสื่อม และการส่งเสริมภาษาไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น

๗. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน มีวิสัยทัศน์ คือ

ราชบัณฑิตยสถาน เป็นสถาบันหลักของเครือข่ายทางปัญญาแห่งชาติ และเป็นองค์การพัฒนาความรู้ที่สามารถเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ”

สมาชิกของราชบัณฑิตยสถาน มี ๓ ประเภท

๑. ภาคีสมาชิก เป็นผู้มีคุณสมบัติและคุณวุฒิตามที่กำหนดที่สมัครเข้าทำการร่วมกับราชบัณฑิตยสถาน

๒. ราชบัณฑิต เป็นภาคีสมาชิกที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นราชบัณฑิต ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณามีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตโดยคำแนะนำของสภาราชบัณฑิต

๓. ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณดีเด่น เป็นที่ประจักษ์ในประเพณีวิชาสาขาใดสาขาหนึ่ง ที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน และได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการ อันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตยสถานกิตติมศักดิ์ โดยคำแนะนำของสภาราชบัณฑิต

นายกราชบัณฑิตยสถาน และอุปนายกราชบัณฑิตยสถาน

นายกราชบัณฑิตยสถาน เป็นราชบัณฑิตผู้ได้รับเลือกจากสภาราชบัณฑิต มีอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้แทนของราชบัณฑิตยสถานในการดำเนินงาน ติดต่อ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์ และสถาบันทางวิชาการอื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ กำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชบัณฑิตยสถานด้านวิชาการให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสภาราชบัณฑิต แต่งตั้งคณะกรรมการวิชาการประจำสาขาวิชาต่างๆ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการใดๆ อันอยู่ในหน้าที่ของสภาราชบัณฑิต

อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่แทนนายกราชบัณฑิตยสถานตามที่ได้รับมอบหมาย และรักษาการแทนนายกราชบัณฑิตยสถาน

สภาราชบัณฑิต มีอำนาจหน้าที่ ในการวางนโยบายในการดำเนินงานให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนัก และการแบ่งวิชาแต่ละประเภทเป็นสาขาวิชาต่างๆ ให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับและวางระเบียบการดำเนินงานของสภาราชบัณฑิต เลือกนายและอุปนายกราชบัณฑิต รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

สรุปผลการประชุมสภาราชบัณฑิตยสถาน
ชั้นรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กร*

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้จัดทำร่างแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อเสนอต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยเพิ่มเติมเรื่องสำคัญคือ เปลี่ยนชื่อราชบัณฑิตยสถาน เป็นราชบัณฑิตยสภา การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสถาน และ ศ.ดร.อุดม วโรตม์สิขขิตต์ ขอเพิ่มเติมหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน ในการรับรองเอกสารการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศและจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย

ที่ประชุมพิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการดังกล่าว และมอบทั้ง ๓ สำนัก ประกอบด้วย ราชบัณฑิตสำนักธรรมศาสตร์และการเมือง ราชบัณฑิตสำนักวิทยาศาสตร์ และราชบัณฑิตสำนักศิลปกรรม พิจารณาเสนอความเห็นอีกครั้งก่อนนำเสนอในการประชุมสภาราชบัณฑิตครั้งต่อไป

* ที่มา : ราชบัณฑิตยสถาน, รายงานการประชุมสภาราชบัณฑิต ครั้งที่ ๒/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมชั้น ๕ ราชบัณฑิตยสถาน, ระเบียบวาระที่ ๔

ภาคผนวก

: พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

: ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ

ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

พระราชบัญญัติ

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

(๑)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
ราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
เป็นปีที่ ๕๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภาตั้ง ต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๒) พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗

มาตรา ๔ ให้ราชบัณฑิตยสถานที่ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน
พุทธศักราช ๒๔๘๕ เป็นราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้ราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม
ซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน

มาตรา ๗ ให้ราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชา แล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน
- (๒) ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- (๓) ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี
- (๔) ให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชน และประชาชน
- (๕) ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วิชาการภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยและงานวิชาการอื่น ๆ
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทยมิให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่เสื่อม การส่งเสริมภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น
- (๗) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน

มาตรา ๘ ให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสถานออกเป็นสำนัก ดังนี้

- (๑) สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง
- (๒) สำนักวิทยาศาสตร์
- (๓) สำนักศิลปกรรม

การจัดตั้งสำนักขึ้นใหม่ การยุบ การรวม หรือการแยกสำนัก ให้ตราเป็นพระราช

กฤษฎีกา

มาตรา ๙ การกำหนดประเภทวิชาในแต่ละสำนัก และการแบ่งประเภทวิชา ออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๑๐ ข้อบังคับสภาราชบัณฑิตให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒

สมาชิก

มาตรา ๑๑ ราชบัณฑิตยสถานมีสมาชิก ๓ ประเภท คือ

- (๑) ภาคีสมาชิก
- (๒) ราชบัณฑิต
- (๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๒ ภาคีสมาชิก ได้แก่ บุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ และมีคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๑๔ ซึ่งสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่งตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิตและ
สำนักนั้นได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิกแล้ว

มาตรา ๑๓ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๕) ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณวุฒิเป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญใน
สาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าที่กำหนด
ไว้ในข้อบังคับสภาราชบัณฑิตและได้ใช้คุณวุฒิแสดงความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานจนมีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์
ในวิชาการ ศิลปะ หรือวิชาชีพ
- (๒) ได้คิดค้นใหม่หรือคิดแก้ไขให้ดีขึ้นซึ่งสิ่งประดิษฐ์ กรรมวิธี หรือหลักวิชาการซึ่ง
ราชบัณฑิตยสถานเห็นว่าเป็นประโยชน์เป็นที่ประจักษ์
- (๓) ได้แต่งหรือแปลงหนังสือซึ่งราชบัณฑิตยสถานเห็นว่าถึงขนาดและหนังสือนั้น
ได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว

มาตรา ๑๕ การกำหนดจำนวนภาคีสมาชิกซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก หลักเกณฑ์
และวิธีการสมัครและวิธีการรับบุคคลเป็นภาคีสมาชิก ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๑๖ ราชบัณฑิต ได้แก่ ภาคีสมาชิกซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบ
บังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่
ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานโดยคำแนะนำของสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๑๗ การกำหนดจำนวนราชบัณฑิตซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก การตั้งตำแหน่ง
ราชบัณฑิตขึ้นใหม่ การตั้งราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ว่าง รวมทั้งการเลือกภาคีสมาชิกเพื่อแต่งตั้งเป็น
ราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ตั้งขึ้นใหม่หรือในตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่
กำหนดในข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๑๘ ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณ
ดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน และได้ให้
ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งนายกรัฐมนตรี

จะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์โดย
คำแนะนำของสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๑๙ ให้สมาชิกราชบัณฑิตยสถานมีสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคีสมาชิก

(ก) รับเงินอุปการะตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบสภาราชบัณฑิต

(ค) เข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายในการประชุมสำนักหรือ
การประชุมสภาราชบัณฑิต แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ราชบัณฑิต

(ก) รับเงินอุปการะตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบสภาราชบัณฑิต

(ค) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทาง
ราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

(ก) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบสภาราชบัณฑิต

(ข) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทาง
ราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(ค) เข้าร่วมประชุมในการประชุมสภาราชบัณฑิตในฐานะที่ปรึกษา

มาตรา ๒๐ สมาชิกราชบัณฑิตยสถานพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ (๑) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ (๓)
หรือ (๔)

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด
ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ที่ประชุมสภาราชบัณฑิตมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสอง
ในสามของจำนวนราชบัณฑิตที่มาประชุม ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ขาดประชุมสำนักที่ตนเป็นภาคีสมาชิกหรือราชบัณฑิตเป็นเวลาติดต่อกัน
เกินหกเดือนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ข) มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ราชบัณฑิตพ้นจากตำแหน่ง ให้นายกราชบัณฑิตยสถานรายงานต่อ
นายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบทูลให้ทรงทราบ

มาตรา ๒๑ ราชบัณฑิตที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ
เพราะเหตุชรา พิกัด หรือทุพพลภาพ และราชบัณฑิตที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็นคนไร้ความสามารถ

หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ซึ่งสำนักที่ราชบัณฑิตผู้นั้นประจำอยู่มีมติว่าอยู่ในฐานะที่ควรอนุเคราะห์ ให้มีสิทธิได้รับเงินอุปการะพิเศษตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน

หมวด ๓

การดำเนินงาน

มาตรา ๒๒ ให้มีสภาขึ้นในราชบัณฑิตยสถานสภาหนึ่งเรียกว่า “สภาราชบัณฑิต” ประกอบด้วย

- (๑) นายกราชบัณฑิตยสถานตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เป็นนายกสภา
- (๒) อุปนายกราชบัณฑิตยสถานสองคน ตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง เป็นอุปนายกสภา
- (๓) ราชบัณฑิตทุกคน เป็นกรรมการสภา

ให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นเลขานุการสภา และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา

มาตรา ๒๓ ให้สภาราชบัณฑิตประชุมเลือกราชบัณฑิตเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกราชบัณฑิตยสถานคนหนึ่ง และเป็นอุปนายกราชบัณฑิตยสถานสองคน แล้วเสนอชื่อไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเลือกนายกราชบัณฑิตยสถาน และอุปนายกราชบัณฑิตยสถานให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๒๔ นายกราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เป็นผู้แทนของราชบัณฑิตยสถานในการดำเนินงานตามมาตรา ๗ (๒)
- (๒) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชบัณฑิตยสถาน ทางด้านวิชาการให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสภาราชบัณฑิต
- (๓) แต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๒๕ อุปนายกราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกราชบัณฑิตยสถานตามที่นายกราชบัณฑิตยสถานมอบหมาย
- (๒) เป็นผู้รักษาการแทนนายกราชบัณฑิตยสถาน ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสถาน หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๖ นายกราชบัณฑิตยสถานและอุปนายกราชบัณฑิตยสถาน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสถานหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถานพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้นายกราชบัณฑิตยสถานหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถานซึ่งพ้นจากตำแหน่งคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่านายกราชบัณฑิตยสถานหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถาน แล้วแต่กรณี ซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๗ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๖ นายกราชบัณฑิตยสถานและอุปนายกราชบัณฑิตยสถานพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออกจากตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสถาน หรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถาน
- (๒) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกราชบัณฑิตยสถานตามมาตรา ๒๐

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสถานหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถานพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของนายกราชบัณฑิตยสถานหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสถานเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่เลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับเลือกให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๙ สภาราชบัณฑิตมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางนโยบายในการดำเนินงานด้านวิชาการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถาน
- (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนักและการแบ่งวิชาแต่ละประเภทออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ
- (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก
- (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสภาราชบัณฑิต
- (๕) เลือกนายกราชบัณฑิตยสถาน อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการเสนอแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
- (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของสภาราชบัณฑิตตามที่นายกราชบัณฑิตยสถานเสนอ

มาตรา ๓๐ การประชุมสภาราชบัณฑิตให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

ให้มีการประชุมสภาราชบัณฑิตอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อปรึกษา พิจารณา และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ให้ราชบัณฑิตแต่ละสำนักประชุมกันเลือกราชบัณฑิตในสำนักของตนเป็นประธานสำนักคนหนึ่ง และเป็นเลขานุการสำนักคนหนึ่ง แล้วให้นายกราชบัณฑิตยสถานเสนอชื่อไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งโดยประกาศราชบัณฑิตยสถาน

หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกประธานสำนักและเลขานุการสำนัก ให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๓๒ ประธานสำนักและเลขานุการสำนักมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้นำความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสำนักและเลขานุการสำนักด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ การประชุมสำนักให้เป็นไปตามข้อบังคับสภาราชบัณฑิต

ในการประชุมสำนักแต่ละสำนัก ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกมีหน้าที่เข้าประชุมและมีหน้าที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่ตนค้นคว้าได้ต่อสำนักตามระเบียบสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๓๔ ให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของราชบัณฑิตยสถานประจำสาขาวิชาต่าง ๆ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกราชบัณฑิตยสถานเพื่อดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ (๕) และ (๖)

นอกจากคณะกรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง นายกราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น เพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาราชบัณฑิต

ให้กรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่งและกรรมการอื่นตามวรรคสองได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการราชบัณฑิตยสถานคณะหนึ่งประกอบด้วย

(๑) อุปนายกราชบัณฑิตยสถานซึ่งนายกราชบัณฑิตยสถานมอบหมายเป็นประธานกรรมการและอุปนายกราชบัณฑิตยสถานอีกคนหนึ่ง เป็นรองประธานกรรมการ

(๒) ประธานสำนักและเลขานุการสำนักทุกสำนัก เป็นกรรมการ

(๓) ราชบัณฑิตซึ่งมิได้เป็นประธานสำนักหรือเลขานุการสำนัก ซึ่งแต่ละสำนักแต่งตั้งสำนักละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๔) เลขานุการราชบัณฑิตยสถาน เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขานุการราชบัณฑิตยสถานเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการราชบัณฑิตยสถานมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอข้อแนะนำแก่ราชบัณฑิตยสถาน ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินการของราชบัณฑิตยสถาน โดยเสนอต่อนายกราชบัณฑิตยสถาน

การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตาม (๓) การดำเนินงานและการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบสภาราชบัณฑิต

มาตรา ๓๖ ให้มีเลขานุการราชบัณฑิตยสถานคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของราชบัณฑิตยสถาน และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบายข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสภาราชบัณฑิต และจะให้มีรองเลขานุการราชบัณฑิตยสถานปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ให้เลขานุการราชบัณฑิตยสถานและรองเลขานุการราชบัณฑิตยสถานเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการราชบัณฑิตยสถานให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๓๗ ให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๙ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสถาน อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก ซึ่งได้รับเลือกตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานซึ่งได้รับเลือกตามมาตรา ๒๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาพ้นจากตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานและให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัตินี้จนครบวาระของเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเดิม

การดำรงตำแหน่งของบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้นำเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับสภาราชบัณฑิตกำหนดประเภทวิชาของแต่ละสำนักตามมาตรา ๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาใช้บังคับไปพลางก่อน

มาตรา ๔๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาราชบัณฑิตตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และข้อบังคับการประชุมสำนักตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาใช้บังคับไปพลางก่อน

มาตรา ๔๒ บรรดาระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานประกอบกับงานในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานได้ขยายตัวออกไปมากทั้งในด้านการค้นคว้า วิจัย และการให้บริการทางวิชาการแก่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐและประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานปรับปรุงและตรวจชำระพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้สมบูรณ์และทันสมัยเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการเขียน การอ่าน และการพูดภาษาไทยให้ถูกต้องเป็นระเบียบเดียวกัน งานจัดทำสารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน ทางวิชาการสาขาต่าง ๆ งานจัดทำพจนานุกรมและบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาที่สำคัญ ๆ งานบัญญัติศัพท์วิชาการภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยเพื่อให้ประชาชนใช้ในการศึกษา ค้นคว้าหนังสือตำราภาษาต่างประเทศ และส่งเสริมให้มีการใช้ศัพท์วิชาการภาษาไทยแทนศัพท์ภาษาต่างประเทศให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการในการอนุรักษ์ภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์แห่งภาษาไทย ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทภาระหน้าที่และสภาพการณ์ในปัจจุบันของราชบัณฑิตยสถาน สมควรปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ระบบบริหารงานด้านวิชาการและด้านบริหารและขยายอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานในการสร้างสรรค์ทางวิชาการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ณัฐพร/แก้ไข

วศิน/ตรวจ

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ฐานิศร์/ปรับปรุง

พลัฏฐ์/ตรวจ

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖

ร่างพระราชบัญญัติ
ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ตุลาคม ๒๕๕๗

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เลขรับ 6286
วันที่ ๒๒ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๐๙.๔๒ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๙๖๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๒๘/๕๗ วันที่ ๒๒ ต.ค. ๕๗
เวลา ๑๐.๕๕ น. ส่ง ญัตติ
สำนักการประชุม

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อำนวยการ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๒๓ (๒) / ๒๕๕๗
วันที่ ๒๒ / ๑๐ / ๕๗
เวลา ๑๑.๐๑ น.
สำนักการประชุม

(๑๒)

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว
เรื่องเสร็จที่ ๗๙๗/๒๕๕๕

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” อันเป็นชื่อเดิมที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ เพื่อถวายเป็นพระเกียรติยศในโอกาส ๑๒๐ ปี พระบรมราชสมภพ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาและการบริหารงานวิชาการของราชบัณฑิตยสภา ให้แพร่หลายแก่วงวิชาการของประเทศและประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ประกอบกับให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้รายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการให้บริการทางด้านวิชาการและการจัดการศึกษา อบรมสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๑๓)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ราชบัณฑิตยสภา
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยราชบัณฑิตยสถาน

.....
.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๔ ให้ราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔
เป็นสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

ให้สภาราชบัณฑิตตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นราช
บัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้ราชบัณฑิตยสถานเป็นสถานที่บำรุงสรรพวิชาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้า และวิจัย เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการทางวิชาการให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน

มาตรา ๗ ให้สำนักงานราชบัณฑิตยสถานเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

มาตรา ๘ ให้สำนักงานราชบัณฑิตยสถานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชา แล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน

(๒) ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์ และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๓) ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี

(๔) จัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น และสาขาวิชาตามมาตรา ๑๐ และให้ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตร สัมฤทธิบัตร และวุฒิบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสถาน

(๕) ให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชน และประชาชน

(๖) ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วิชาการภาษาต่างประเทศ เป็นภาษาไทยและงานวิชาการอื่น ๆ

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทย มิให้แปรเปลี่ยนไปในทางที่เสื่อม การส่งเสริมภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น

(๘) จัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสถาน ทั้งนี้ ตามระเบียบราชบัณฑิตยสถาน

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน

(๑๕)

มาตรา ๙ ให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสภาออกเป็นสำนัก ดังนี้

(๑) สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง

(๒) สำนักวิทยาศาสตร์

(๓) สำนักศิลปกรรม

การจัดตั้งสำนักขึ้นใหม่ การยุบ การรวม หรือการแยกสำนัก ให้ตราเป็น

พระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๐ การกำหนดประเภทวิชาในแต่ละสำนัก และการแบ่งประเภทวิชา
ออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา -

มาตรา ๑๑ ข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒

สมาชิก

มาตรา ๑๒ ราชบัณฑิตยสภามีสมาชิก ๓ ประเภท คือ

(๑) ภาคีสมาชิก

(๒) ราชบัณฑิต

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

มาตรา ๑๓ ภาคีสมาชิก ได้แก่ บุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ และมีคุณวุฒิ
ตามมาตรา ๑๕ ซึ่งสมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่งตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา
และสำนักนั้นได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิกแล้ว

มาตรา ๑๔ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ
ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๕ ผู้สมัครเป็นภาคีสมาชิกต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยได้รับปริญญา ประกาศนียบัตร หรือตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในข้อบังคับราชบัณฑิตยสภาและได้ใช้คุณสมบัติแสดงความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงานจนมีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ในวิชาการ ศิลปะ หรือวิชาชีพ

(๒) ได้คิดค้นใหม่หรือคิดแก้ไขให้ดีขึ้นซึ่งสิ่งประดิษฐ์ กรรมวิธี หรือหลักวิชาการซึ่งราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าเป็นประโยชน์เป็นที่ประจักษ์

(๓) ได้แต่งหรือแปลหนังสือซึ่งราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าดีถึงขนาดและหนังสือนั้นได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว

มาตรา ๑๖ การกำหนดจำนวนภาคีสมาชิกซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก หลักเกณฑ์ และวิธีการสมัครและวิธีการรับบุคคลเป็นภาคีสมาชิก ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๑๗ ราชบัณฑิต ได้แก่ ภาคีสมาชิกซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาโดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๑๘ การกำหนดจำนวนราชบัณฑิตซึ่งจะมีได้ในแต่ละสำนัก การตั้งตำแหน่งราชบัณฑิตขึ้นใหม่ การตั้งราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ว่าง รวมทั้งการเลือกภาคีสมาชิกเพื่อแต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในตำแหน่งที่ตั้งขึ้นใหม่หรือในตำแหน่งที่ว่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๑๙ ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา และได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์โดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๒๐ ให้สมาชิกราชบัณฑิตยสภามีสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคีสมาชิก

(ก) รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ค) เข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายในการประชุมสำนักหรือการประชุมราชบัณฑิตยสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ราชบัณฑิต

(ก) รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ค) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์

(ก) ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(ข) ได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี

(ค) เข้าร่วมประชุมในการประชุมราชบัณฑิตยสภาในฐานะที่ปรึกษา

มาตรา ๒๑ ให้มีกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาขึ้นเพื่อสะสมทุนและใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา โดยอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

(๑) เงินค่าธรรมเนียมสมาชิกตามอัตราและระยะเวลาจ่ายที่ราชบัณฑิตยสภากำหนด

(๒) รายได้ตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ตามจำนวนที่ราชบัณฑิตยสภากำหนดให้ส่งเข้า

กองทุน

(๓) รายรับจากการจัดกิจกรรม หรือการจัดบริการของกองทุนสวัสดิการ

(๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๕) เงินอุดหนุนหรือรายได้อื่นตามที่รัฐบาล หรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

(๖) รายได้อื่น

(๗) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

รายได้ของกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

ให้การบริจาคให้กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เช่นเดียวกับการบริจาคให้แก่กองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ

การบริหาร การเงิน การบัญชีและการตรวจสอบของกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๒๒ สมาชิกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ (๑) หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๔ (๓)

หรือ (๔)

(๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ที่ประชุมราชบัณฑิตยสถานมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนราชบัณฑิตที่มาประชุม ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ขาดประชุมสำนักที่ตนเป็นภาคีสมาชิกหรือราชบัณฑิตเป็นเวลาติดต่อกันเกินหกเดือนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ข) มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ราชบัณฑิตพ้นจากตำแหน่ง ให้นายกราชบัณฑิตยสภารายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบทูลให้ทรงทราบ

มาตรา ๒๓ ราชบัณฑิตที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ เพราะเหตุชรา พิกัด หรือทุพพลภาพ และราชบัณฑิตที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ซึ่งสำนักที่ราชบัณฑิตผู้นั้นประจำอยู่มีมติว่าอยู่ในฐานะที่ควรอนุเคราะห์ ให้มีสิทธิได้รับเงินอุปการะพิเศษตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

หมวด ๓

ราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๒๔ ให้มีสภาขึ้นในสำนักงานราชบัณฑิตยสภา เรียกว่า “ราชบัณฑิตยสภา” ประกอบด้วย

(๑) นายกราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นนายกสภา

(๒) อุปนายกราชบัณฑิตยสภาสองคน ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นอุปนายกสภา

(๓) ราชบัณฑิตทุกคน เป็นกรรมการสภา

ให้เลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นเลขานุการสภา และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา

มาตรา ๒๕ ให้ราชบัณฑิตยสภาประชุมเลือกราชบัณฑิตเพื่อแต่งตั้งเป็นนายกราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่ง และเป็นอุปนายกราชบัณฑิตยสภาสองคน แล้วเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเลือกนายกราชบัณฑิตยสภา และอุปนายกราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๒๖ นายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนของราชบัณฑิตยสภาในการดำเนินงานตามมาตรา ๘ (๒) และ (๓)

(๒) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของราชบัณฑิตยสภาทางด้านวิชาการให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของราชบัณฑิตยสภา

(๓) แต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๓๕

มาตรา ๒๗ อุปนายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกราชบัณฑิตยสภาตามที่นายกราชบัณฑิตยสภามอบหมาย
- (๒) เป็นผู้รักษาการแทนนายกราชบัณฑิตยสภา ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสภา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๘ นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภา มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาซึ่งพ้นจากตำแหน่งคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่านายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภา แล้วแต่กรณี ซึ่งได้รับเลือกใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๘ นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ลาออกจากตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสภา หรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภา
- (๒) พ้นจากตำแหน่งสมาชิกราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๒๒

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่นายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภา พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่วาระของนายกราชบัณฑิตยสภาหรืออุปนายกราชบัณฑิตยสภาเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่เลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ผู้ซึ่งได้รับเลือกให้อยู่ในตำแหน่งเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๓๑ ราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางนโยบายในการดำเนินงานด้านวิชาการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา
- (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนักและการแบ่งวิชาแต่ละประเภทออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ
- (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก
- (๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของราชบัณฑิตยสภา
- (๕) เลือกนายกราชบัณฑิตยสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการเสนอแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
- (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของราชบัณฑิตยสภาตามที่นายกราชบัณฑิตยสภาเสนอ
- (๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ และข้อบังคับอื่น
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา

บรรดารายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ ให้นำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาตามมาตรา ๗ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๒ การประชุมราชบัณฑิตยสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา ให้มีการประชุมราชบัณฑิตยสภาอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง เพื่อปรึกษา พิจารณา และดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ ให้ราชบัณฑิตแต่ละสำนักประชุมกันเลือกราชบัณฑิตในสำนักของตนเป็นประธานสำนักคนหนึ่ง และเป็นเลขานุการสำนักคนหนึ่ง แล้วให้นายกราชบัณฑิตยสภาเสนอชื่อไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งโดยประกาศราชบัณฑิตยสภา

หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกประธานสำนักและเลขานุการสำนัก ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๓๔ ประธานสำนักและเลขานุการสำนักมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับเลือกใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ให้นำความในมาตรา ๒๘ วรรคสอง มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสำนักและเลขานุการสำนักด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ การประชุมสำนักให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา ในการประชุมสำนักแต่ละสำนัก ราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกมีหน้าที่เข้าประชุมและมีหน้าที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับวิชาการที่ตนค้นคว้าได้ต่อสำนักตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๓๖ ให้มีคณะกรรมการทางวิชาการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาประจำสาขาวิชาต่าง ๆ คณะหนึ่งหรือหลายคณะ ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกราชบัณฑิตยสภาเพื่อดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๖) และ (๗)

นอกจากคณะกรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่ง นายกราชบัณฑิตยสภามีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการอื่น เพื่อทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา

ให้กรรมการทางวิชาการตามวรรคหนึ่งและกรรมการอื่นตามวรรคสองได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภาคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

- (๑) นายกราชบัณฑิตยสภา เป็นประธานกรรมการ
- (๒) อุปนายกราชบัณฑิตยสภา เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ประธานสำนักและเลขานุการสำนักทุกสำนัก เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการซึ่งราชบัณฑิตยสภาแต่งตั้งจากราชบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย และมีได้เป็นกรรมการตาม (๓) จำนวนสามคน

(๕) เลขธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) เชื่อมประสานให้มีการปฏิบัติตามทิศทางและนโยบายที่ราชบัณฑิตยสภากำหนด
- (๒) ให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางวิชาการและบริหารแก่สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
- (๓) กลั่นกรองเรื่องที่ราชบัณฑิตเสนอก่อนนำเข้าพิจารณาในราชบัณฑิตยสภา
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชบัณฑิตยสภา มอบหมาย

การแต่งตั้งและวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการตามวรรคหนึ่ง (๔)

การดำเนินงานและการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา

มาตรา ๓๘ ให้มีเลขธิการราชบัณฑิตยสภาคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสภา นายราชบัณฑิตยสภา และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และให้มีรองเลขธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วย

ให้เลขธิการราชบัณฑิตยสภาและรองเลขธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขธิการราชบัณฑิตยสภาให้แต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ ให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสถาน อุปนายกษัตริย์สถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คงดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีสถาน อุปนายกษัตริย์สถาน ประธานสำนักและเลขานุการ สำนัก ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่ง

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ บรรดาระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติ ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือ ระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติ

ราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสภา พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่เป็นการสมควรเปลี่ยนชื่อ “ราชบัณฑิตยสถาน” เป็น “ราชบัณฑิตยสภา” อันเป็นชื่อเดิมที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๙ เพื่อถวายเป็นพระเกียรติยศในโอกาส ๑๒๐ ปี พระบรมราชสมภพ รวมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาและการบริหารงานวิชาการของราชบัณฑิตยสภา ให้แพร่หลายแก่วงวิชาการของประเทศและประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น ประกอบกับให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาเพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้รายได้ที่ราชบัณฑิตยสภาได้รับจากการให้บริการทางด้านวิชาการและการจัดการศึกษา อบรมสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เพื่อให้มีความคล่องตัวในการบริหารงานวิชาการมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ วัตถุประสงค์ องค์กรประกอบ การบริหารงาน และการแบ่งงานวิชาการของราชบัณฑิตยสภา

(๑) ให้ราชบัณฑิตยสภาเป็นสถานที่บำรุงสรรพวิชาซึ่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะค้นคว้า และวิจัย เพื่อเผยแพร่ ส่งเสริม แลกเปลี่ยนความรู้ พัฒนา อนุรักษ์ และให้บริการทางวิชาการให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน (ร่างมาตรา ๖)

(๒) ให้มีสภาเรียกว่า “ราชบัณฑิตยสภา” ประกอบด้วย นายกราชบัณฑิตยสภา ซึ่งมาจากการเลือกของราชบัณฑิตเป็นนายกสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภาซึ่งมาจากการเลือกของราชบัณฑิตจำนวนสองคน เป็นอุปนายกสภา และราชบัณฑิตทุกคน เป็นกรรมการสภา และเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นเลขานุการสภา และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสภาเป็นผู้ช่วยเลขานุการสภา (ร่างมาตรา ๒๔ และร่างมาตรา ๒๕)

(๓) ราชบัณฑิตยสภา มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายในการดำเนินงานด้านวิชาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดประเภทวิชาของสำนักและการแบ่งวิชาแต่ละประเภทออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการแยกสำนัก พิจารณาให้ความเห็นชอบในการออกข้อบังคับ และระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของราชบัณฑิตยสภา เลือกนายกราชบัณฑิตยสภา อุปนายกราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งมีมติให้ความเห็นชอบในการ

เสนอแต่งตั้งราชบัณฑิตและราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ พิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของราชบัณฑิตยสภาตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ ออกข้อบังคับว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมและค่าบริการในการให้บริการทางวิชาการและการจัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ และข้อบังคับอื่น และปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๓๑)

(๔) กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี และอำนาจหน้าที่ของอุปนายกราชบัณฑิตยสภาเกี่ยวกับการดำเนินการในงานของราชบัณฑิตยสภา และกำหนดให้นายกราชบัณฑิตยสภาและอุปนายกราชบัณฑิตยสภา มีวาระการดำรงตำแหน่งสองปี รวมทั้งกำหนดเกี่ยวกับอำนาจในการดำเนินการในกรณีที่นายกรัฐมนตรีและอุปนายกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (ร่างมาตรา ๒๕ และร่างมาตรา ๒๖ ร่างมาตรา ๒๘ และร่างมาตรา ๓๐)

(๕) กำหนดให้แบ่งงานทางวิชาการของราชบัณฑิตยสภาออกเป็นสำนัก ได้แก่ สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง สำนักวิทยาศาสตร์ และสำนักศิลปกรรม และในกรณีที่จะมีการจัดตั้งสำนักขึ้นใหม่ การยุบ การรวม หรือการแยกสำนัก ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และในแต่ละสำนักจะกำหนดประเภทวิชาและการแบ่งประเภทวิชาออกเป็นสาขาวิชาให้ทำเป็นข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๙ และร่างมาตรา ๑๐)

๒.๒ สมาชิกของราชบัณฑิตยสภา

(๑) กำหนดให้ราชบัณฑิตยสภามีสมาชิก ๓ ประเภท ได้แก่ ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ร่างมาตรา ๑๒)

(๒) ภาคีสมาชิกจะต้องมีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และมีคุณวุฒิตามที่กฎหมายกำหนด และได้สมัครเข้าเป็นภาคีสมาชิกของสำนักใดสำนักหนึ่ง และสำนักนั้นได้มีมติรับเป็นภาคีสมาชิก (ร่างมาตรา ๑๓ ร่างมาตรา ๑๔ และร่างมาตรา ๑๕)

(๓) ราชบัณฑิต ได้แก่ ภาคีสมาชิกซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภาโดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๑๗)

(๔) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีชื่อเสียงเกียรติคุณดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ในประเภทวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของราชบัณฑิตยสภา และได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติงานทางวิชาการอันเป็นประโยชน์แก่กิจการของราชบัณฑิตยสภา ซึ่งนายกรัฐมนตรีจะได้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ โดยคำแนะนำของราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๑๘)

(๕) กำหนดให้สมาชิกราชบัณฑิตยสภาพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ รวมทั้งที่ประชุมราชบัณฑิตยสภา มีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนราชบัณฑิตที่มาประชุม หากมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนด (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๓ สิทธิและประโยชน์ของสมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๐ และร่างมาตรา ๒๓)

(๑) ภาคีสมาชิกมีสิทธิและประโยชน์ที่จะได้รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบ

ราชบัณฑิตยสภา และเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายในการประชุมสำนักหรือการประชุมราชบัณฑิตยสภา แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

(๒) ราชบัณฑิตมีสิทธิที่จะได้รับเงินอุปการะ สวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา ประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา และได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี และกำหนดให้ราชบัณฑิตที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เพราะเหตุชรา พิกการ หรือทุพพลภาพ และราชบัณฑิตที่พ้นจากตำแหน่งเพราะเป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ซึ่งสำนักที่ราชบัณฑิตผู้นั้นประจำอยู่มีมติว่าอยู่ในฐานะที่ควรอนุเคราะห์ ให้มีสิทธิได้รับเงินอุปการะพิเศษตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา

(๓) ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์มีสิทธิประดับเข็มเครื่องหมายตามระเบียบราชบัณฑิตยสภา และได้รับความยกย่องในงานพระราชพิธี งานพิธี หรือสโมสรสันนิบาตของทางราชการเสมอด้วยข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งอธิบดี รวมทั้งเข้าร่วมประชุมในการประชุมราชบัณฑิตยสภาในฐานะที่ปรึกษา

๒.๔ กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภา (ร่างมาตรา ๒๑)

(๑) กำหนดให้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสะสมทุน และใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสภา

(๒) กำหนดให้กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภามีที่มาของรายได้หลายประการ และกำหนดให้รายได้ของกองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๓) กำหนดให้การบริจาคให้กองทุนสวัสดิการสมาชิกราชบัณฑิตยสภาได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ เช่นเดียวกับการบริจาคให้แก่กองทุนสวัสดิการภายในส่วนราชการ

๒.๕ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

(๑) กำหนดให้สำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ร่างมาตรา ๗)

(๒) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ค้นคว้า วิจัย และบำรุงสรรพวิชา แล้วนำผลงานที่ได้สร้างสรรค์ออกเผยแพร่ให้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศและประชาชน ติดต่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสานงานทางวิชาการกับองค์การปราชญ์และสถาบันทางวิชาการอื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้ความเห็น คำแนะนำ และคำปรึกษาทางวิชาการแก่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรี จัดการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น และตามสาขาวิชาที่มีการจัดแบ่งในราชบัณฑิตยสภา และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตร สัมฤทธิบัตร และวุฒิบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาอบรมและพัฒนาทางวิชาการ ทั้งนี้ ตามข้อบังคับราชบัณฑิตยสภา รวมทั้งให้บริการทางวิชาการแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษา หน่วยงานของเอกชน และประชาชน ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำพจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรม อนุกรมวิธาน การบัญญัติศัพท์วิชาการสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการจัดทำพจนานุกรมศัพท์วิชาการภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยและงานวิชาการอื่น ๆ กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้

ภาษาไทย การอนุรักษ์ภาษาไทย และส่งเสริมภาษาไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้ปรากฏเด่นชัดยิ่งขึ้น จัดสวัสดิการ การสงเคราะห์และสิทธิประโยชน์อื่นแก่สมาชิกราชบัณฑิตยสถาน รวมทั้งปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน (ร่างมาตรา ๘)

(๓) กำหนดให้มีเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานมีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน และปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามนโยบาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ หรือคำสั่งของราชบัณฑิตยสถาน นายกราชบัณฑิตยสถาน และคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน และให้มีรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วย และกำหนดให้การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานต้องแต่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งที่อยู่ในหน้าที่ของสำนักงานราชบัณฑิตยสถานและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน (ร่างมาตรา ๓๘)

(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการสำนักงานราชบัณฑิตยสถาน ประกอบด้วยนายกราชบัณฑิตยสถาน เป็นประธานกรรมการ อุปนายกราชบัณฑิตยสถาน เป็นรองประธานกรรมการ ประธานสำนักและเลขานุการสำนักทุกสำนัก เป็นกรรมการ กรรมการซึ่งราชบัณฑิตยสถานแต่งตั้งจากราชบัณฑิตซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย และมีได้เป็นกรรมการตาม (๓) จำนวนสามคน และเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการประสานให้มีการปฏิบัติตามทิศทางและนโยบายที่ราชบัณฑิตยสถานกำหนด ให้คำแนะนำและคำปรึกษาทางวิชาการและบริหารแก่สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน และกลั่นกรองเรื่องที่ราชบัณฑิตเสนอก่อนนำเข้าพิจารณาในราชบัณฑิตยสถาน รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ราชบัณฑิตยสถานมอบหมาย (ร่างมาตรา ๓๖ และร่างมาตรา ๓๗)

๒.๖ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดรองรับให้ภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต และราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นภาคีสมาชิก ราชบัณฑิต หรือราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๙)

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงเป็นคณะกรรมการของสำนักงานราชบัณฑิตยสถานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๐)

(๓) กำหนดรองรับให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกราชบัณฑิตยสถาน อุปนายก ราชบัณฑิตยสถาน ประธานสำนักและเลขานุการสำนัก เลขาธิการราชบัณฑิตยสถาน และรองเลขาธิการราชบัณฑิตยสถานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระการดำรงตำแหน่งหรือพ้นจากราชการ แล้วแต่กรณี (ร่างมาตรา ๔๑)

(๔) กำหนดให้ระเบียบ ระเบียบการ และประกาศที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษายังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๒)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)